

ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS TARNYBA

VŠĮ ALYTAUS MEDICININĖS REABILITACIJOS IR SPORTO CENTRO FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ 2009 M. GEGUŽĖ 1 D. BŪKLEI AUDITAS AUDITO ATASKAITA

2009-06-15 Nr. AT-1
Alytus

Įžanga

Alytaus miesto savivaldybės kontrolieriaus tarnyba, vykdydama savivaldybės tarybos pavedimą, priimtą 2009-04-30 sprendimu Nr. T-88, atliko VšĮ Alytaus medicininės rehabilitacijos ir sporto centro finansinių įsipareigojimų 2009 m. gegužė 1 d. būklei auditą.

Audito tikslas – Nustatyti VšĮ Alytaus medicininės rehabilitacijos ir sporto centro finansinių įsipareigojimų susidarymo priežastis, įvertinti įstaigos vidines galimybes sumažinti finansinius įsipareigojimus.

Audito tikslui pasiekti nagrinėjome ir vertinome:

- įstaigos veiklos tikslus, veiklos planavimą, kaip įstaigos veikla planuojama Alytaus miesto savivaldybės – pagrindinio dalininko ir, tuo pačiu, įstaigos teikiamų paslaugų pirkėjo, strateginiuose planuose;
- finansinių įsipareigojimų, susidariusių 2009 m. gegužės 1 d., dydį, sudėtį;
- finansinių įsipareigojimų, susidariusių 2009 m. gegužės 1 d., susidarymo priežastis analizuojant 2007-2008 metų ir 2009 metų I ketvirčio finansines ataskaitas;
- pajamų šaltinių struktūrą, sutartinių įsipareigojimų su pajamų šaltiniais vykdymą;
- Viešosios įstaigos vidaus kontrolę;
- Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo kontrolę;
- Valstybės biudžeto lėšų panaudojimo kontrolę.

Audituojamas laikotarpis – 2008 metai ir 2009 metai sausio - balandžio mėnesiai.

Audito objektas – VšĮ Alytaus medicininės rehabilitacijos ir sporto centro finansiniai įsipareigojimai susidarę 2009 m. gegužės 1 d.

Audito subjektas - VšĮ Alytaus medicininės rehabilitacijos ir sporto centras, savivaldybės tarybos 2001-10-24 įsteigta viešoji įstaiga, kurios dalininkais audituojamu laikotarpiu yra Alytaus miesto savivaldybės taryba ir Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Alytaus komitetas. Įstaigos kodas 250124650, adresas Pramonės g. 9A, 62175 Alytus.

Audituojamu laikotarpiu VšĮ Alytaus medicininės rehabilitacijos ir sporto centro direktoriaus pareigas ėjo J. Jakutis, vyr. finansininkės pareigas – V. Veniukevičienė.

Audito procesas

Auditas atliktas atsižvelgiant į Valstybinio audito reikalavimus. Audito įrodymai gauti taikant reikalingų dokumentų ir duomenų rinkimą ir jų nagrinėjimą, vertinant vidaus kontrolę, atliekant apklausas (klausimynai ir pokalbiai su asignavimų valdytoju, programų kuratoriais, atskirų projektų vykdytojais, viešosios įstaigos vadovu ir finansininku), atliekant savarankiškas procedūras.

Audito ataskaitoje ir prieduose pateiktos suvestinės, kurių sudarymui duomenys ir dokumentai (projektų paraiškos, sąmatos, sutartys, projekto vykdymo ataskaitos, lėšų panaudojimo ir kiti dokumentai) gauti iš VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro vadovybės, pagrindinio dalininko – Alytaus miesto savivaldybės administracijos, savivaldybės finansuojamos programos asignavimų valdytojo, programos kuratoriaus. Atlikdami auditą, laikėmės prielaidos, kad Kontrolieriaus tarnybai pateikti duomenys yra teisingi, dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

Audito pastebėjimai, išvados, rekomendacijos

1. Įstaigos veiklos strateginis planavimas

Audito metu, analizavome įstaigos veiklos tikslus, nagrinėjome įstaigos veiklos planavimą ir kaip įstaigos veikla planuojama Alytaus miesto savivaldybės – pagrindinio dalininko ir, tuo pačiu, įstaigos teikiamų paslaugų pirkėjo, strateginiuose planuose.

Viešoji įstaiga Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centras yra mišri asmens sveikatos priežiūros nepelno įstaiga, teikianti slaugos ir palaikomojo gydymo, medicininės reabilitacijos, socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugas Alytaus miesto gyventojams ir pagal sutartis kitiems paslaugų užsakovams.

Pagrindiniai įstaigos veiklos tikslai:

- gerinti gyventojų sveikatą, mažinti jų sergamumą ir mirtingumą;
- organizuoti kokybišką socialinės globos, socialinės priežiūros, palaikomojo gydymo ir slaugos, paliatyvios pagalbos ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimą gyventojams;
- užtikrinti fiziškai neigaliems asmenims slaugą ir specialią priežiūrą, sudaryti sąlygas jų reabilitacijai ir pasirengimui gyventi žmogaus orumo nežeminančiomis sąlygomis.

Įstaigos valdymo organai yra visuotinis dalininkų susirinkimas ir vienasmenis valdymo organas – įstaigos vadovas. 2008-12-29 visuotinio dalininkų susirinkimo nutarimu Nr. 03 įstatuose numatyta, kad direktorius turi pavaduotoją.

Įstatuose numatyta, kad įstaigos veiklos viešumui, darbo organizavimo tobulinimui sudaromi kolegialūs, patariamieji organai: stebėtojų, slaugos ir gydymo tarybos.

Visuotinio dalininkų susirinkimo kompetencijai priskirta nustatyti:

- paslaugų, darbų kainas ir tarifus ar jų nustatymo taisykles, išskyrus tuos atvejus, kai tai reglamentuojama įstatymuose ar kituose teisės aktuose (31.7.);
- išlaidų darbo užmokesčiui ir medikamentams normatyvus, kai tai nereglamentuojama įstatymuose ir kituose teisės aktuose (31.8.);
- įstaigos veiklos vertinimo kriterijus (31.10.);
- kad įstaigos veiklos ataskaitoje būtų vertinamas jos veiklos ekonominis, socialinis ir pagal įstaigos veiklos tikslus kitoks poreikis (31.11.).

2007-01-25 Alytaus miesto savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-1 patvirtino Alytaus miesto strateginio veiklos plano rengimo metodiką.

Strateginis planavimas – formalizuota sistema užtikrinanti viso strateginio valdymo proceso, kurio metu nustatomos veiklos kryptys ir būdai, kaip efektyviausiai naudoti turimus ir

planuojamus gauti finansinius, materialinius ir darbo išteklius institucijos misijai vykdyti (3.1 p.).

Alytaus miesto savivaldybės strateginis veiklos planas – miesto savivaldybės veiklos trumpalaikės trukmės planavimo dokumentas, kuriame atsižvelgiant į aplinkos ir išteklių analizę, suformuluota institucijos misija, strateginiai tikslai, aprašomos institucijos vykdomos programos ir numatomi asignavimai joms įgyvendinti (3.4 p.).

Institucija (savivaldybė), nustačiusi strateginius tikslus, suformuluoja jų įgyvendinimo vertinimo kriterijus (15 p.).

Strateginiams tikslams įgyvendinti rengiamos programos. Programas rengia ir jų įgyvendinimą prižiūri institucijos vadovo (savivaldybės) paskirti programų koordinatoriai, kurie privalo organizuoti periodišką programų peržiūrą (16 p.).

Institucijos (savivaldybės) programa rengiama įvertinus aplinką ir išteklius, suformulavus institucijos misiją, nustačius jo strateginius tikslus. Institucijos programą sudaro (18 p.):

- tikslai,
- uždaviniai,
- priemonės (projektai),
- vertinimo kriterijai,
- lėšos.

Institucijos (savivaldybės) programos tikslas turi nusakyti rezultatą, kurį norima pasiekti per tam tikrą laikotarpį. Kiekvienos programos tikslas turi turėti bent vieną uždavinį. Uždavinys turi suteikti galimybę nustatyti ką institucija atliks ir kokių ji tikisi rezultatų. (19 p., 20 p.)

Uždaviniui keliami šie reikalavimai (20 p.):

- jis nurodo bent vieną pagrindinį rezultatą, kuris turi būti pasiektas;
- jo rezultatą galima išmatuoti ir palyginti;
- jo rezultatą galima pasiekti per biudžetinius metus su turimais ištekliais, kad būtų galima įvertinti;
- jos uždavinių vykdymui, suformuluojami programos tikslų (rezultato) ir uždavinių produkto įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

Jie suteikia informaciją apie institucijos strateginių tikslų ir programų įgyvendinimo rezultatus. Institucijų metinėse veiklos ataskaitose turi būti nurodytos faktinės strateginių tikslų (efekto) programų tikslų (rezultato) ir uždavinių (produkto) kriterijų reikšmės (22 p.).

Institucijų strateginių veiklos planų rengimo procesas susijęs su biudžeto rengimu ir metiniu strateginio planavimo ciklu. Strateginis veiklos planas, kol jis nėra patvirtintas, yra laikomas projektu, o nurodyti asignavimai suprantami kaip poreikiai (24 p.).

Programų koordinatoriai (29 p.):

- rengia (tikslina) savivaldybės rengiamas programa;
- kartu su asignavimų valdytojais nustato ir derina su veiklą kuriojančiu tarybos komitetu vykdomų savivaldybės programų projektus, tikslus, uždavinius, numatomus pasiekti rezultatus;
- rengia uždavinių įgyvendinimo priemonių ir numatomo biudžeto projektus;
- nustato savo veiklos programų produkto ir rezultato vertinimo kriterijus (rekomenduojama vadovautis ir derinti pagal veiklos sritis šakinių ministerijų patvirtintais stebėsenos rodikliais);
- rengia metines veiklos programų ataskaitas;
- kaupia ir saugo produkto ir rezultato, vertinimo kriterijų duomenis.
- 2008-08-28 Alytaus miesto savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-159 patvirtino Alytaus miesto savivaldybės strateginių plėtros ir veiklos planų priežiūros metodiką.

Alytaus miesto savivaldybės strateginių plėtros ir veiklos planų priežiūros metodika reglamentuoja Alytaus miesto plėtros iki 2015 metų strateginio plano ir Alytaus miesto savivaldybės trijų metų strateginių veiklos planų rodiklių, veiklos valdymo, vertinimo ir administravimo sistemą ir principus (1 p.).

Visuose Alytaus miesto strateginio plėtros iki 2015 metų plano įgyvendinimo etapuose siūloma naudoti vertinimo kriterijų sistemą. Ji susieta su Alytaus miesto plėtros iki 2015 metų strateginių tikslų (prioritetų) poveikio vertinimu. Rodikliai turi būti realūs, tikslūs ir teisingi, gali būti elementarūs arba išvesti iš kitų rodiklių santykių. Jie turi turėti aiškią informacijos surinkimo ir pagrindimo sistemą, kad kiekvienais metais būtų galima įvertinti efektą ir poveikį bei įtaką miesto plėtrai (5 p.).

Vertinimo kriterijai suteikia informaciją apie institucijos strateginių tikslų ir programų įgyvendinimo rezultatus (6 p.). Vertinimo kriterijams keliami reikalavimai (7 p.):

- tiksliai ir su nedidelėmis sąnaudomis bei patikimai ir suprantamai apibrėžti institucijos strateginių tikslų ir programų rezultatus;
- turi būti realūs, tikslūs, teisingi, aiškiai suformuluoti, nesudėtingi, elementarūs arba išvesti iš kitų rodiklių santykių, leisti daryti palyginimus;
- jie turi būti palyginami laiko atžvilgiu;
- jie turi leisti vertinti sąnaudas, darbo krūvį, rezultatus, naudą;
- būti riboto skaičiaus ir sudėtingumo, kad būtų galima racionaliai įvertinti strateginių tikslų ir programų efektyvumą ir našumą;
- būtų stebimi ir naudojami sprendimų priėmimo procese;
- būtų skelbiami ir už juos turi būti atsiskaitoma institucijos viduje ir už jos ribų.

Parentant vertinimo kriterijus atsižvelgti: kad jie būtų susiję su finansiniais ištekliais, teikiamomis paslaugomis, parodantys laukiamas reikšmes, pasiekimo laiką, jų poveikį visuomenei. Kriterijų reikšmės turi turėti aiškių duomenų surinkimo ir pateikimo tvarką, kad jų faktinį kiekį būtų galima patikrinti. Kriterijai turi būti skelbiami ir už juos turi būti atsiskaitoma, jie turi būti stebimi ir naudojami priimant sprendimus, t. y. jie turi padėti valdyti ir kontroliuoti (9 p.).

Programų koordinatoriai kontroliuoja ir vertina kaip įgyvendinami savivaldybės strateginiai tikslai, programos ir projektai, kaip planuojamos ir panaudojamos valstybės ir savivaldybės biudžeto, kitų finansavimo šaltinių lėšos. Atliekant priežiūrą kontroliuojama, kaip programų vykdytojai įgyvendina jiems priskirtas programų dalis, kaip panaudojamos lėšos programų priemonėms įgyvendinti. Šios priežiūros rezultatų pagrindu priimami sprendimai dėl resursų perskirstymo programų viduje, dėl programų priemonių tikslinimo (13.2 p.)

Savivaldybės taryba veiklos reglamento nustatyta tvarka, turėdama priežiūros rezultatus svarsto ir vertina, kaip administracija siekia savivaldybės tarybos patvirtintų strateginių tikslų, kaip vykdo biudžetą, kaip panaudoja pinigines lėšas. Savivaldybės tarybos komitetai yra atsakingi už kuriojamos srities plėtros ir veiklos strateginių planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūrą (13.6 p.).

Programų koordinatoriai pasibaigus metams (iki vasario 1 d.) pateikia metines veiklos programų ataskaitas Strateginio planavimo skyriui. Prie ataskaitų pridedami aiškinamieji raštai, kuriuose išsamiai aprašomi praėjusių metų darbo rezultatai, analizuojami rodikliai (15 p.).

Strateginio planavimo skyrius ataskaitą apie programų vykdymą pateikia savivaldybės tarybai (17 p.).

Savivaldybės biudžetas sudaromas taikant strateginio planavimo ir biudžeto sudarymo pagal programas principus nustatytus Strateginio planavimo metodikoje ir strateginių plėtros ir veiklos planų priežiūros sistemoje. Strateginio planavimo poreikis susiformavo siekiant efektyviai įgyvendinti viešojo administravimo integruotą planavimo ir biudžeto formavimo sistemą.

2002-12-19 Alytaus miesto savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-149 patvirtino Alytaus miesto plėtros iki 2015 metų strateginį planą.

2007-06-28 Alytaus miesto savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-125 patvirtinto Alytaus miesto savivaldybės 2007–2009 metų strateginį veiklos planą.

Strateginio planavimo proceso tikslas – nuolat nagrinėti savivaldybės veiklą esamu momentu, ateities požiūriu ir numatyti strategines permainas, kad savivaldybė sėkmingai įgyvendintų savo strateginius tikslus. Strateginis planavimas – tai pokyčių valdymo procesas. Strateginio planavimo tikslas – sukurti vieningą planavimo sistemą integruojančią savivaldybės tarybos sprendimų priėmimo principus į savivaldybės planavimo ir veiklos sistemas, atsižvelgiant į miesto bendruomenės poreikius. Planavimo procese taikomas ilgalaikės trukmės modelis. Jis apima ekonominę, socialinę ir aplinkos apsaugos plėtrą iki 2015 metų.

Vienas iš septynių strateginių tikslų buvo integruoti socialiai pažeidžiamus asmenis į visuomenę panaudojant efektyvias socialinės paramos priemones. Šio tikslo įgyvendinimui buvo vykdomos programos:

- socialinės apsaugos plėtojimas, paslaugų teikimas, bendruomenės iniciatyvų palaikymas (6 programa);
- kompensacijų, lengvatų ir paramos mažas pajamas turintiems gyventojams teikimas (7 programa);
- jaunimo veiklos programa (8 programa);
- visuomenės sveikatos rėmimo programa (9 programa).

Tikslo pasiekimo vertinimo (efekto) kriterijais buvo pasirinkta:

- socialinės paramos tikslingumas (proc.);
- sveikatos priežiūros paslaugų efektyvumas (proc.).

2008-05-22 Alytaus miesto savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-89 patvirtino Alytaus miesto savivaldybės 2008–2010 metų strateginį veiklos planą. To paties tikslo – integruoti socialiai pažeidžiamus asmenis į visuomenę panaudojant efektyvias socialinės paramos priemones buvo planuojama įgyvendinti programas:

- socialinės paramos sistemos įgyvendinimas (05) (vietoje socialinės apsaugos plėtojimo, paslaugų teikimo, bendruomenės iniciatyvų palaikymo),
- jaunimo veikla (06),
- visuomenės sveikatos priežiūra (07).

Tikslo vertinimo kriterijais pasirenkant:

- savivaldybės biudžeto išlaidos socialinei apsaugai, tenkančio vienam gyventojui per metus;
- efektyvinti jaunimo politiką;
- pagerinti gyventojų sveikatą, didinant kokybiškas ir prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas.

06 ir 07 programos koordinatorė savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu paskirta Socialinės paramos skyriaus vedėja D.Tamaševičienė.

Analizuojant 2007 ir 2008 m. strateginių veiklos planų tikslus ir programas jiems įgyvendinti ir programų vertinimo kriterijus nustatyta:

1) 2008 m. dvi programos 06 ir 07 (socialinės apsaugos plėtojimas, paslaugų teikimas, bendruomenės iniciatyvų, palaikymas (06) sujungta su kompensacijų, lengvatų ir paramos mažas pajamas turintiems gyventojams teikimas) apjungtos į socialinės paramos sistemos įgyvendinimo programą (05).

2) Alytaus miesto savivaldybės (asignavimų valdytojos) 2007–2009 m. strateginiuose tiksluose nurodyti vertinimo kriterijai neatitinka programos uždavinių įgyvendinimo rezultatų įvertinimo suvestinėse nurodytiems kriterijams (2007 m. strateginiuose tiksluose nurodytas vertinimo kriterijus socialinės paramos tikslingumas (proc.), o rezultatų įvertinimo suvestinėje suteiktų paslaugų skaičius, įvairių išmokėtų išmokų skaičius ir VšĮ „Vilties pastogė“, VšĮ Alytaus reabilitacijos ir sporto centras, Nakvynės namų paslaugų gavėjų skaičius ir paslaugų kainos), 2008–2010 m. strateginiuose tiksluose nurodyti vertinimo kriterijai efekto – savivaldybės biudžeto išlaidos socialinei

apsaugai tenkančios vienam gyventojui per metus (51,5 Lt), rezultato – socialinių paslaugų gavėjų skaičius produkto – įvairių paslaugų ir išmokų gavėjų skaičius.

Analizuojant Socialinės paramos skyriaus 2008 m. Socialinės paramos sistemos įgyvendinimo programos ataskaitą nustatyta:

1) vertinimo kriterijų ataskaitos suvestinėje nepateikta efekto vertinimo kriterijai – savivaldybės biudžeto išlaidos socialinei apsaugai tenkančios vienam gyventojui per metus;

2) globotinių skaičius – nėra sąvokos apibrėžimo. Manome, kad šis terminas neteisingai naudojamas ir nėra reikšmingas kriterijus, nes nesuteikia informacijos ar racionaliai ir tikslingai naudojamos programų lėšos strateginiams tikslams įgyvendinti.

Pvz.: 2008 m. esant 34 vietoms globos skyriuje veiklos ataskaitoje nurodoma planuotas globotinių skaičius 39, pasiektas – 40, nors lovos funkcionavimas per metus sumažėjo 30,5 lovadienių (nuo 365 – 2007 m. iki 334,5 – 2008 m.).

VšĮ „Vilties pastogė“ ataskaitoje nurodoma dienos socialinės globa centre globotinių skaičius planuotas – 18, pasiektas – 25, tačiau iš metinio valandų skaičiaus išvedus vidutinį mėnesinį globotinių skaičių gavome 13,4 globotinio, t. y. tik 53,6% nurodyto ataskaitoje.

Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas (1996 m. birželio 6 d. Nr. I-1367) nustato sveikatos priežiūros įstaigų klasifikaciją, jų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo, veiklos pagrindus.

Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešoji įstaiga yra iš valstybės ar savivaldybės turto ir lėšų įsteigta viešoji įstaiga, teikianti jos įstatuose nustatytas paslaugas pagal sutartis su užsakovais (26 str. 1 d.).

VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centras yra mišri asmens sveikatos priežiūros nepelno įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstatymas (1996 m. birželio 6 d. Nr. I-1367).

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos įstaigai suteikė teisę užsiimti asmens sveikatos priežiūros veikla ir teikti paslaugas:

- pirminės stacionarinės sveikatos priežiūros palaikomojo gydymo ir slaugos, paliatyviosios pagalbos (suaugusiųjų);
- suaugusiųjų ambulatorinės reabilitacijos II (35 pacientai per dieną);
- suaugusiųjų ambulatorinės reabilitacijos I (10 pacientų per dieną).

Nustatėme, kad:

1. Steigėjas/dalininkas (savivaldybės taryba) nevykdė Lietuvos Respublikos sveikatos įstaigų priežiūros įstatymo 28 straipsnio reikalavimų:

- nenustatė privalomųjų veiklos užduočių (2 p.);
- nenustatė išlaidų, skirtų darbo užmokesčiui ir medikamentams normatyvų (4 p.);
- nenustatė paslaugų kainų apskaičiavimo metodikos, nes 2007-02-01 savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-26 patvirtintos paslaugų kainos buvo perskaičiuotos ir patvirtintos įstaigos dalininkų susirinkimo tik 2008-08-02.

2. Savivaldybės administracija, rengdama ir teikdama savivaldybės tarybai tvirtinti strateginius veiklos planus, nevykdė 2007-01-25 Alytaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-1 patvirtintos Strateginio veiklos plano rengimo metodikos reikalavimų.

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas (2006 m. sausio 19 d. Nr. X-493 įsigaliojo nuo 2006-07-01) apibrėžė socialinių paslaugų sampratą, tikslus ir rūšis, reglamentuoja socialinių paslaugų valdymą, skyrimą ir teikimą, socialinės globos licencijavimą, finansavimą, mokėjimą už socialines paslaugas (1 str.).

Socialinių paslaugų įstatymo 13 str. savivaldybės kompetencijai deleguota:

- vertinti ir analizuoti gyventojų socialinių paslaugų poreikius (13 str. 2 d. 1 p.);

- pagal gyventojų poreikius prognozuoti ir nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis (13 str. 2 d. 2 p.);
- vertinti ir nustatyti socialinių paslaugų finansavimo poreikį (13 str. 2 d. 3 p.).

13 str. 8 d. nurodyta, kad kiekvienoje savivaldybės administracijoje turi veikti padalinys planuojantis socialines paslaugas, administruojantis socialinių paslaugų organizavimą ir bendrųjų socialinių paslaugų bei socialinės priežiūros kokybės kontrolę.

Lietuvos Respublikos 2006 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. 978 patvirtintos Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos 20 p. nurodyta, kad perkamų (parduodamų) ar finansuojamų bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kainą savivaldybės ir socialinių paslaugų įstaigos nustato savo nuožiūra atsižvelgdamos į socialinių paslaugų teikimo savivaldybės teritorijoje ypatumus, faktines bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros organizavimo išlaidas ir šių išlaidų panaudojimo efektyvumą.

Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 28 str. Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos (LNSS) viešosios įstaigos steigėjo (steigėjų) kompetencijai priskiriama įstatymo nustatyta tvarka nustatyti ar dalyvauti nustatant paslaugų kainas bei jų apskaičiavimo metodikas.

Socialinės paslaugos kaina yra kintantis dydis, kuris priklauso nuo daugybės faktorių (socialinių darbuotojų darbo užmokesčio, energetinių resursų, transporto išlaidų, medikamentų kainų pokyčių ir paslaugų gavėjų skaičiaus).

2007-02-01 Alytaus miesto savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-26 patvirtino Alytaus miesto savivaldybės socialines paslaugas teikiančių įstaigų socialinių paslaugų ir įkainių sąrašus. Tarybos sprendimu patvirtinta Globos skyriaus lovodienio paslaugos kaina 42,4 Lt. (t.y. 1288 Lt/mėn.) buvo mažesnė už 2004 m. faktinę lovodienio kainą – 1297 Lt.

Globos skyrius globotinių sveikatos požiūriu artimas slaugos skyriui. 2008 m. Globos skyriuje iš 40 globotinių 4 buvo senyvo amžiaus, 22 su sunkia negalia, 14 su negalia, 5 globotiniai numirė. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais patvirtintos bazinės paslaugų kainos ženkliai skiriasi nuo savivaldybės tarybos 2007-02-01 sprendimu Nr. T-26 patvirtintų paslaugų kainų. Šiuo sprendimu globos skyriaus lovodienis buvo įkainotas 42,4 Lt, o už slaugos skyriaus lovodienį 42,5 Lt. buvo mokama nuo 2004-05-01, o nuo 2007-05-01 minimalus slaugos ir palaikomojo gydymo lovodienis kainavo 73,3 Lt, maksimalus (onkologinių ligonių) – 111,5 Lt, o nuo 2008-05-01 – atitinkamai minimalus – 85,8 Lt, (t.y. 2 kartus didesnis, negu globos skyriaus lovodienis), o maksimalus – 141,6 Lt.

2008-08-29 VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro visuotinis dalininkų susirinkimas patvirtino ilgalaikės socialinės globos paslaugų kainą – 1895,87 Lt/mėn. t.y. 62,32 Lt/lovodienis. Tai sudarė 72,6 % slaugos skyriaus minimalios lovodienio vertės. Palyginimui, Prienų senelių globos namuose 2007 m. gruodžio mėn. vieno mėnesio ilgalaikės socialinės globos paslauga buvo įkainota 1936,5 Lt., o 2008 m. vasario mėn. – 2197 Lt. t.y. atitinkamai 47,4 % ir 78,7 % brangesnė už VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro ilgalaikės socialinės globos paslaugą.

Tarybos patvirtintas įkainis buvo taikomas tik Globos skyriaus gyventojų įmokoms apskaičiuoti. Savivaldybė finansavo įstaigos veiklą, o ne su įstaiga atsiskaitė už suteiktas paslaugas pagal tarybos patvirtintą įkainį.

2008 m. Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje metinis lovos funkcionavimo rodiklis lyginant su 2007 m. sumažėjo 10 ir sudarė 302 dienas per metus. To priežastis buvo nuo 2008-08-01 padidėjusi iki 900 Lt/mėn slaugos ir priežiūros pagalbos išlaidų tikslinė kompensacija, nes patalpinus gyventoją į slaugos skyrių, jis praranda 900 Lt. tikslinę kompensaciją. Iš 45 slaugos lovų per metus vidutiniškai buvo užimta 42,6 lovos, iš to skaičiaus 5,4 lovos - komercinės. Tikslu sutaupyti savivaldybės lėšas skirtas globai, 11 Globos skyriaus gyventojų buvo perkelti į Palaikomojo gydymo ir slaugos skyrių (tai sudarė 500 lovodienių), tačiau vis tiek 34748 Lt Teritorinės ligonių kasos lėšų liko nepanaudota.

2008 m. Globos skyriuje lovos funkcionavimo rodiklis 30,5 dienos sumažėjo ir sudarė 334,5 dienos arba per 365 dienas buvo užimta 31 lova. Kyla pagrįstų abejonių ar buvo tikslingas 2007-12-28 savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-265, padidinti globos lovų skaičių iki 34.

2. Finansinių įsipareigojimų, susidariusių 2009 m. gegužės 1 d. analizė.

Įstaigos finansiniai įsipareigojimai 2009-05-01 detalai pateikti Priede Nr.1, lentelėje, sudarytoje neapmokėtų sąskaitų pagrindu. Įvertindami sutarčių su paslaugų, prekių tiekėjais sąlygas, darbo sutartyse numatytus darbo užmokesčio mokėjimo terminus, mokesčių sumokėjimo terminus, atskyrėme sumas, kurios buvo pradelstos sumokėti kreditoriams. Visas kreditorinis įsiskolinimas 2009-05-01 buvo 648 715 Lt., iš jų pradelstas apmokėti – 374 923 Lt.

Reikšmingiausi įstaigos kreditoriai, skolos jiems, pradelstos skolos pateikta lentelėje:

	Išlaidų rūšis	Kreditorius	Skola 2009-05-01, Lt	Pradelsta skola, Lt
1	Šilumos energija	UAB „Litesco“ Alytaus fil.	166837	148633
2	Ligonių maitinimas	VšĮ „Kretingos maistas“	134068	109404
3	Elektros energija	UAB „Litesco“ Alytaus fil.	51256	39270
4	Medikamentai ir medicininės higienos priemonės	UAB „Enterfarma“, IĮ „Azas“, UAB „VJV“ vaistinė, UAB „Interlux“ UAB „Slaugvita“ UAB „Onemed“	26784	20227
5	Investicinio projekto rengimas	VšĮ „PVC“	21000	21000
6	Vanduo ir nuotėkos	UAB „Dzūkijos vandenys“	23669	15430
7	Skalbimas	UAB „Moglis“	8679	5539
8	Ūkinės prekės	AB „Alytaus chemija“, UAB „Lankava“	7168	6263
9	Šiukšlių išvežimas	UAB „Dzūtra“	3513	2827
10	Darbo užmokestis, su juo susiję mokesčiai	Darbuotojai, SoDra, VMI,	188106	0

Kadangi įmonės skolos 2009-05-01 sudaro 648 714,79 Lt., o įmonės turtas pagal 2009-03-31 sudaryto balanso duomenis yra 1 598 482 Lt., egzistuoja reali grėsmė įstaigai tapti nemokia*. Tuomet atsirastų ir grėsmė įmonės bankrotui**. Pagal sutartinius įsipareigojimus, gegužės mėnesį sueina terminai sumokėti dar 254 884,29 Lt. pradelstų įsipareigojimų.

(*Pagal LR Įmonių bankroto įstatymo (Žin., 2001, Nr. 31-1010) 2 straipsnio 8 dalį **Įmonės nemokumas** – įmonės būseną, kai įmonė nevykdo įsipareigojimų (nemoka skolų, neatlieka iš anksto apmokėtų darbų ir kt.) ir pradelsti įmonės įsipareigojimai (skolos, neatlikti darbai ir kt.) viršija pusę į jos balansą įrašyto turto vertės.

** pagal to paties straipsnio 1 dalį, **Bankrotas** – nemokios įmonės būseną, kai įmonei teisme yra iškelta bankroto byla arba kreditoriai įmonėje vykdo bankroto procedūras ne teismo tvarka.)

Gautinos sumos.

Įstaiga 2009-05-01 turėjo sąskaitoje ir kasoje 83637 Lt. Gautinos sumos sudarė 387550 Lt. Pagrindinės gautinos sumos pateiktos lentelėje:

		Debitorius	Įsiskolinimo suma 2009-05-01, Lt
1	Už palaikomąjį gydymą ir slaugą Reabilitacinis gydymas Virš sutartinės slaugos paslaugos*	Vilniaus teritorinė ligonių kasa	136305 50873 59011
2	Globos paslaugos	Savivaldybės administracija: savivaldybės biudžetas valstybės biudžetas	49500 19600
3	Sporto, patalpų nuomos paslaugos	16 įstaigų ir organizacijų	27640
4	Paslaugos	VšĮ Kretingos maistas	14603
5	Gautinas PVM	VMI	23336
6	Viešųjų darbų programa	Darbo birža ir savivaldybė	6681

*Suteikta paslaugų daugiau, negu numatyta sutartyje su TLK ketvirtinė suma. Tai gautina suma, nes lovų užimtumas metų eigoje netolygus.

Siekdama išvengti bankroto, įstaiga privalo per gegužės mėnesį apmokėti ne mažiau, kaip 202400 litų pradelstų įsipareigojimų bei finansinių įsipareigojimų, kuriems sueina mokėjimo terminai gegužės mėnesį. To neatlikus, įstaigai gresia bankrotas.

Įstaiga, vykdydama dabartinę veiklą, per mėnesį patiria apie 300 tūkst. Lt. (pvz.: 2009 m. balandžio mėnesį – 279 tūkst. Lt.) sąnaudų, tame skaičiuje ir darbo užmokesčio sąnaudos. Reikšmingiausios sąnaudų sumos mokėtinos per 15-30 dienų. Pagrindiniai debitoriai – savivaldybės administracija ir TLK, moka po mėnesio. Todėl per mėnesį būtina turėti ne mažiau 300 tūkst. Lt. įstaigos apyvartinių lėšų poreikiui padengti arba susitarti su paslaugų tiekėjais dėl ilgesnių apmokėjimo terminų.

Neigiamas mokėtinų, gautinų sumų, turimų pinigų balansas 2009 m. gegužės 1 d. yra 177527,80 Lt.

Per gegužės mėnesį įstaiga apmokėjo 319427 litų įsipareigojimų, tačiau grėsmė įstaigai tapti nemokia įmone toliau didėja, nes gegužės mėnesio pajamos buvo tik 258 tūkst. Lt., o tai nedengia mėnesio sąnaudų.

3. Finansinių įsipareigojimų, susidariusių 2009 m. gegužės 1 d., susidarymo priežasčių vertinimas analizuojant 2007-2008 metų ir 2009 metų I ketvirčio finansines ataskaitas

Išanalizavome VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro balansus ir veiklos rezultatų ataskaitas, sudarytas pagal 2007 m. gruodžio 31 d. duomenis, pagal 2008 m. gruodžio 31 d. duomenis ir pagal 2009 m. kovo 31 d. duomenis.

Palyginome veiklos rezultatą prieš apmokestinimą, įvertinome, kokią dalį apyvartos sudaro teigiamas ar neigiamas veiklos rezultatas:

	2007	2008	2009 I ketv.
pelnas	21425 Lt		
nuostolis		-133646 Lt	-112 284 Lt
apyvarta (pajamos + kompensuotos sąnaudos)*	2838497 Lt	3220812 Lt	839186 Lt
veiklos rezultatas palyginti su apyvarta	+0,75 %	-4,14 %	-13,4 %

Įvertinus ankstesnių metų nepaskirstytą veiklos rezultatą, ir audituojamo periodo veiklos rezultatus, nepaskirstytas veiklos rezultatas kito sekančiai	2007-12-31 181472 Lt.	2008-12-31 47826 Lt.	2009-03-31 - 64458 Lt.
--	--------------------------	-------------------------	---

2008 metais gautą įstaigos veiklos nuostolį – 133646 Lt., padengia anksčiau uždirbtas ir nepaskirstytas įstaigos pelnas.

2009 metų I ketvirčio nuostolio ankstesniu laikotarpiu uždirbtas pelnas jau nebedengia. Dėl nuostolingos įstaigos veiklos jau neliko sukaupto nepaskirstyto pelno.

3.1. Sąnaudų analizė.

Įstaiga parengia metines veiklos rezultatų ataskaitas, vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais. Veiklos rezultatų metinėse ataskaitose detalizuojamos pagal rūšis sąnaudos tik susiję su slauga, sporto ir reabilitacijos paslaugomis. Sąnaudas, finansuojamas pagal globos lovų programą ir pagal viešųjų darbų programą, ataskaitose parodomas viena eilute su įrašu „Kompensuotos sąnaudos“. Todėl **šios ataskaitos nesuteikia informacijos apie ilgalaikės stacionarinės globos paslaugos sąnaudas**. Audito metu, siekdami įvertinti visas įstaigos veiklos sąnaudas, pagal pirminius dokumentus susumavome visos įstaigos veiklos sąnaudas.

Pagrindinės sąnaudos patirtos 2007m. ir 2008m. pateiktos lentelėje:

	Sąnaudų pavadinimas	2007m., Lt.	2008 m., Lt.
1	Darbuotojų darbo užmokesčio ir atskaitymų nuo darbo užmokesčio	1 595 864	1 760 661
2	Vaistų ir medicinos priemonių	71383	71768
3	Ligonių maitinimo	254898	236660
4	Ilgalaikio turto amortizacijos	81928	98475
5	Remonto	87365	23828
6	Patalpų išlaikymo ir komunalinės	289330	400909
7	Transporto	6383	5846
8	Ryšių	24867	24195
9	Kitos sąnaudos (skalbimas, medžiagos ...)	97669	149525

3.1.1. Darbuotojų darbo užmokesčio ir atskaitymų nuo darbo užmokesčio sąnaudos. Per metus šios sąnaudos padidėjo 164 797 Lt. Per pastaruosius tris metus išlaidos darbo užmokesčiui ir atskaitymams nuo jo padidėjo daugiau, negu dvigubai.

Išanalizavome šių sąnaudų padidėjimo priežastis pagal įstaigos padalinius. Nustatėme, kad:

- Slaugos skyriuje. Įstaiga su Teritorine ligonių kasa pasirašė papildomus susitarimus „Dėl metinės sutarties sumos padidinimo“ prie 2007m. sausio 18 d. sutarties Nr.14A-07 (finansuojama metinė suma papildomai didinama 115559 Lt.), prie 2008m. sausio 16 d. sutarties Nr.14A-08 (finansuojama metinė suma papildomai didinama 158510 Lt.). Pagal šiuos susitarimus, padidintą sutarties sumą įstaiga privalėjo panaudoti slaugos skyriaus darbuotojų darbo užmokesčiui ir atskaitymams nuo darbo užmokesčio didinti. Vadovaujantis šiais sutarimais, bei VŠĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro įstatų 8.5.2.punktu buvo išleisti direktoriaus įsakymai 2007 m. gegužės 29 d. Nr. PV-20 ir 2008 m. gegužės 29 d. Nr. PV-25, kuriais buvo padidinti darbuotojų atlyginimo tarnybiniai koeficientai.
- Medicininės reabilitacijos skyriuje. Šio skyriaus darbuotojų etatinių pareigybių normatyvai nustatomi vadovaujantis LR Sveikatos apsaugos ministro 2008-01-17 įsakymu Nr. V-50 „Dėl medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo organizavimo“. Palaikomojo gydymo ir

slaugos skyriaus etatinių pareigybių normatyvai nustatomi vadovaujantis LR Sveikatos apsaugos ministerijos 1996 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 188 „Dėl palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninių bei skyrių sveikatos priežiūros darbuotojų darbo krūvių patvirtinimo“.

- Globos skyriuje. Etatinių pareigybių normatyvai nustatomi vadovaujantis 2006m. birželio 5 d. Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. DV-337 „Dėl viešųjų įstaigų darbo užmokesčio fondo planavimo“ ir 2008 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. DV-809 „Dėl Alytaus miesto savivaldybėje socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvų tvirtinimo“. Vadovaujantis administracijos direktoriaus įsakymu DV-337, įstaigos rengdamos programų sąmatų projektus ir planuodamos darbo užmokesčio fondo dalį, skiriamą iš savivaldybės biudžeto lėšų, turi taikyti tarnybinių atlyginimų pareigybei vidurkį.

Taip pat nustatėme, kad:

- VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centras vadovaujasi Darbuotojų darbo apmokėjimo nuostatais, patvirtintais įstaigos direktoriaus 2008-01-02 įsakymu Nr. PV-01;
- vadovaujantis naujos redakcijos įstaigos įstatų 31.8 p., įstaigos išlaidų darbo užmokesčiui normatyvus, turi tvirtinti visuotinis dalininkų susirinkimas.
- 2009 01 20 LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-22 „Dėl socialinį darbą dirbančių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ numatyti darbuotojų, dirbančių socialinį darbą, pareiginių koeficientų didėjimai.
- 2008 m. gruodžio 29 d. Visuotinio dalininkų susirinkimo nutarimu Nr.3 patvirtinti nauji VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro įstatai. Šių įstatų 26 punktas numato, kad „Direktorius turi pavaduotoją“. Vadovaujantis naujų įstaigos įstatų prievole, nuo 2009 metų vasario mėn. priimtas įstaigos direktoriaus pavaduotojas. **Tai papildomai 31619,62 Lt. padidina 2009 metų išlaidas** darbo užmokesčiui ir atskaitymams nuo darbo užmokesčio.

Išvados:

1. Įstaigos vadovas, nustatydamas darbuotojams darbo užmokesčio dydį, vadovavosi anksčiau nurodytais dokumentais.

2. Išlaidų darbo užmokesčiui didėjimą nulėmė minimalus mėnesinio atlyginimo augimas ir padidinti atlyginimai sveikatos apsaugos, socialinės slaugos darbuotojams.

3. Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius išleisdamas 2006-06-05 įsakymą Nr. DV – 337 „Dėl viešųjų įstaigų darbo užmokesčio fondo planavimo“ viršijo kompetenciją, tuo pažeisdamas Lietuvos respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 28 str. 5 p. reikalavimus, kad steigėjas nustato LNSS viešosios įstaigos išlaidų, skirtų darbo užmokesčiui normatyvus arba juos paveda tvirtinti pačiai įstaigai.

4. Alytaus miesto savivaldybės taryba – viešosios įstaigos dalininkė neužtikrino, kad būtų įgyvendintas VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro įstatų 31.8 p. reikalavimas, kad visuotinis dalininkų susirinkimas patvirtintų 2009 m. išlaidų darbo užmokesčiui normatyvą.

2009 m. gegužės 1 d. buvo priskaičiuota darbo užmokesčio 142778,56 Lt., mokesčių SoDra' i - 45189,01 Lt., garantinio fondo mokesčio – 138,92 Lt. Pradelstų finansinių įsipareigojimų darbo užmokesčiui ir SoDra' i nebuvo. Audito metu nurodyti įsipareigojimai buvo padegti, sumos buvo išmokėtos laiku.

2009 metais įstaigos vadovas įgyvendino darbo užmokesčio taupymo priemones, pagrįstas atlyginimų priedų ir priemokų mažinimu. Už 2009 m. balandžio mėnesį priskaičiuota darbo užmokesčio ir mokesčių SoDra -187967,57 Lt., o už 2009 gegužės mėnesį priskaičiuota darbo užmokesčio ir mokesčių SoDra -157904,69Lt. Įgyvendinus darbo užmokesčio taupymo priemones, pasiektas rezultatas - 30062,88 Lt. ekonomijos per mėnesį.

3.1.2. Ligoniu maitinimo snaudos.

2007 m. balandzio 5 diena VŠĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centras su VŠĮ Kretingos maistas pasirašė ligoniu maitinimo paslaugos pirkimo sutartį. Paslaugos tiekėjas parinktas atlikus Viešuju pirkimū įstatyme numatytas procedūras supaprastintū neskelbiamū derybū būdu. Sutartyje pradinė maitinimo paslaugos kaina buvo 9,89 Lt. (su PVM). Vadovaujantis šios sutarties 3.2. punktu, VŠĮ Kretingos maistas, pateikus Statistikos departamento prie LR Vyriausybės pažymą apie 2008 m. balandzio mėnesio metinę infliaciją, kuri sudarė 11,7%, nuo 2008 metų liepos 1 dienos, buvo padidinta maitinimo kaina iki 11,05 Lt (su PVM)/parą vienam ligoniui.

Išvada:

Ligoniu maitinimo paslauga 2008 metais pabrango dėl infliacijos.

2009-05-01 įstaiga buvo skolinga ligoniu maitinimo paslaugą parduodančiai įmonei 134067,77 Lt. Iš jų pradelstū įsipareigojimū – 109404,21 Lt. Tai viena didžiausių pradelstū skolū.

3.1.3. Patalpū išlaikymo ir komunalinės snaudos.

Per vienus metus padidėjo 111579 Lt. Nuo 289330 Lt. per 2007 metus iki 400909 Lt. per 2008 metus.

Palyginome VŠĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro sunaudojamus šilumos energijos, elektros energijos, vandens kiekius bei išlaidas ryšiams, atliekū tvarkymui, transportui ir medikamentams 2006-2008 metais. Priede Nr.2, Priede Nr.3 ir Priede Nr.4 pateiktose lentelėse, kurios sudarytos sudėjus pinigines ir natūrinės visos įstaigos, apmokėtas atitinkamū išlaidū sąskaitas-faktūras, matosi šiū snaudū dinamika audituojamaju laikotarpiu.

Išanalizavome, kaip patalpū išlaikymo ir komunaliniū snaudū augimui įtakoję reikšmingiausios dedamosios: šilumos energijos ir elektros energijos snaudos.

Šilumos energijos suvartojimas audituojamu laikotarpiu:

	2007	2008	– sumažėjo, + padidėjo
Suvartotas šilumos kiekis, MWh	947,107	905,027	- 42,08
Sunaudotos šilumos vertė, Lt	165666,17	218986,21	+ 53320,04

išvada: Audituojamu laikotarpiu įstaigoje šilumos energijos suvartojimas sumažėjo 4,44 %, tačiau dėl šilumos energijos kainos didėjimo sunaudojamos šilumos vertė padidėjo 32 % t.y. 53320 Lt per metus.

Elektros energijos suvartojimas audituojamu laikotarpiu:

	2007	2008	– sumažėjo, + padidėjo
Suvartotas elektros energijos kiekis, kWh	313040	297828	- 15 212
Sunaudotos elektros energijos vertė, Lt	83265,45	125984,23	+ 42718,78

išvada: Audituojamu laikotarpiu įstaigoje elektros energijos suvartojimas sumažėjo 4,86 %, tačiau dėl elektros energijos kainos didėjimo sunaudojamos šilumos vertė padidėjo 51,3 % t.y. 42719 Lt per metus.

Savivaldybės administracijos direktorius 2007-08-24 įsakymu Nr. DV-507 patvirtino VŠĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro 2008 m. biudžeto išlaidū natūrinės ir pinigines normas. 2009-02-18 įsakymu Nr. DV-118 patvirtino Alytaus miesto savivaldybės socialiniū viešuju įstaigū 2009 m. biudžeto išlaidū energijos sunaudojimo natūrinės normas (savivaldybės biudžeto

lėšomis finansuojamai veiklai). Šios normos nėra pagrįstos tiksliais skaičiavimais. Įstaigoje nėra atskirų energijos sunaudojimo apskaitos prietaisų. Sunaudoti šilumos, elektros energijos, vandens kiekiai atskiriami finansavimui iš savivaldybės remiamos programos grindžiami netiksliais plotų paskirstymo paskaičiavimais, remiantis prielaidomis bei Statinių normomis inžinieriniam projektavimui (SNIP).

Išvados:

1. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais, nustatyti VŠĮ Alytaus medicininės rehabilitacijos ir sporto centro energijos sunaudojimo normatyvai, pažeidžia Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo reikalavimus.

2. Sudėtingo ir netikslaus energetinių resursų sunaudojimo paskirstymo tarp įstaigos veiklos sričių buvo galima atsisakyti, jeigu savivaldybė įstaigą būtų finansavusi pagal patvirtintus paslaugų įkainius ir nupirktų paslaugų kiekį.

3. Įstaigos vadovas neviršijo savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais patvirtintų energijos sunaudojimo normų. Reikšmingų įstaigos sunaudojamų šilumos energijos, elektros energijos, vandens kiekių padidėjimo tikrinamuoju laikotarpiu nenustatyta.

4. Patalpų išlaikymo ir komunalinių sąnaudų padidėjimui per metus daugiau, kaip 111,5 tūkst. Lt didžiausią įtaką turėjo padidėję šilumos, elektros energijos ir vandens kainos.

3.1.4. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos.

Audituojamuoju laikotarpiu įstaiga gavo iš dalininko – Alytaus miesto savivaldybės, 942900 litų įstatinio kapitalo padidinimui:

- 2006-10-26 Alytaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-204 „Dėl savivaldybės turto investavimo“ nuspręsta investuoti 550000 litų piniginių įnašą į viešąją įstaigą Medicininės rehabilitacijos ir sporto centrą ir šia suma padidinti dalininko (savininko) kapitalą;
- 2007-12-28 Alytaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-273 „Dėl savivaldybės turto investavimo“ nuspręsta investuoti 392900 litų piniginių įnašą į viešąją įstaigą Alytaus medicininės rehabilitacijos ir sporto centrą ir šia suma padidinti dalininko (savininko) kapitalą.

Padidinto įstatinio kapitalo lėšomis buvo įsigytas ilgalaikio turto. Įstatinio kapitalo lėšų panaudojimas pateiktas lentelėje Priede Nr.5.

Išvados:

1. Padidinto įstatinio kapitalo sąskaita įsigijus papildomo ilgalaikio turto, padidėjo sąnaudos ilgalaikio turto nusidėvėjimui. Tai padidino įstaigos nuostolį 2008 m. 83801 litu.
2. Kadangi įstaigos veiklos rezultatas per 2008 metus buvo neigiamas ir nuostolis buvo didesnis už ilgalaikio turto amortizaciją, tai įstaiga neuždirbo tiek, kiek nusidėvėjo.
3. Teisiškai teisinga, tačiau nelogiška, kad įstaiga kaip ilgalaikį turtą apskaito langus, įsigytus padidinto įstatinio kapitalo lėšomis ir įdėtus į savivaldybei nuosavybės teise priklausančius pastatus.
4. Amortizaciniai atskaitymai neįvertinami tvirtinant paslaugų įkainius, todėl tai dar labiau didina įstaigos nuostolį.

3.1.5. Kitos sąnaudos.

Įstaigos 2008 metų veiklos rezultatų ataskaitoje parodytos 149525 litų kitos sąnaudos. Tai reikšminga suma galutiniam metiniam rezultatui. Palyginus su 2007 metais, kitos sąnaudos padidėjo 53 %. 2007 m. kitos sąnaudos buvo 97669 Lt.

Remiantis įstaigos pateikta informacija, lentelėje pateikiame, 2008 metų kitų sąnaudų dedamąsias ir tų pačių išlaidų palyginimą su 2007 metais patirtomis tokiomis pat išlaidomis:

Sąnaudų pavadinimas	2007	2008
Skalbimas: kaina, Lt./kg	1,85	2,95
suma Lt./metus	12467	15630
Juridinės paslaugos, Lt	7550	9600
Komandiruotės, Lt	1277	2646
Medžiagos, Lt	45632	53559
Nesusigražintas PVM, Lt.	32475	44987

Labiausiai per metus padidėjo sąnaudos skalbimo paslaugoms, medžiagoms įsigyti.

4.Pajamų šaltinių struktūra, sutartinių įsipareigojimų su pajamų šaltiniais vykdymas.

VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centras, vykdydamas įstaigos įstatuose numatytą veiklą, pajamas gavo iš keleto skirtingų šaltinių.

Savivaldybės biudžeto lėšos 2008 metais sudarė 30 %, o PSDF lėšos sudarė 47,3 % visų gautų pajamų. Pajamos, gautos iš reabilitacijos ir sporto komercinės veiklos, sudarė 8,65 % visų pajamų. Globos skyriaus gyventojų 80 proc. pensijų, įskačiuotų į pajamas dydis sudarė 5,82 % visų įstaigos pajamų.

2008 metais pajamos, lyginant su 2007 metais, padidėjo 562278,72 Lt., t.y. 21 %.

2008 metų rugpjūčio mėnesį padidinus slaugos išlaidų tikslinę kompensaciją iki 900 litų, sumažėjo Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus pacientų. Iš Globos skyriaus perkėlus į palaikomojo gydymo ir slaugos skyrių 11 pacientų, buvo užpildyti 500 lovadienių. Tos priemonės neužteko, todėl liko nepanaudota 34748 Lt. sutartinių TLK lėšų.

Audituojamo laikotarpio pajamų suvestinė pateikta lentelėje:

VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro pajamos 2007m., 2008m. ir 2009 m I ketvirtį (litas)

	2007	2008	2009 I ketv.
Teritorinės ligonių kasos lėšos			
Palaikomojo gydymo ir slaugos sk	1001983,5	1141658,9	298536
Su gydytojų siuntimu reabilitaciniam gydymui	199924,60	382552,60	145078
Reabilitacijos ir sporto veiklos komercinės paslaugos			
Medicininės reabilitacijos komercinės paslaugos	36350	23108,6	6001,51
Sporto, baseino ir pirties komercinės paslaugos	249928,62	255404,11	71984,00
80 % gyventojų pensijų ir kt. papildomos paslaugos	168634,29	187570,85	72849,63
Palaikomojo gydymo ir slaugos sk. komerc. paslaugos	78464,00	124881,00	9903,00
Paslaugų į namus pajamos	21834,65	10009,75	3383,86
Kitos pajamos			
Pajamos už parduotas prekes, paslaugas	1114,21		
Pagal sutartį (VšĮ Kretingos maistas)	18873,00	47245,00	4448,4
Kvalifikacijos kėlimo kursai		4187,52	487,5
Turto nuomos pajamos	1639,10	2580,20	114,6
Banko palūkanos	926,49	3335,47	72,05

Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos Stacionarių ir nestacionarių globos paslaugų programa	636500 179964,31	766780 188700	112200 33500
Valstybės biudžeto lėšos Gyventojų užimtumo programai	62395,83	82797,32	10265,66
VISO:	2658532,6	3220811,32	768824,21

5. Įstaigos vidaus kontrolė

Vidaus kontrolė – įstaigos vadovo sukurta visų kontrolės rūšių sistema, kurios dėka siekiama užtikrinti viešojo juridinio asmens veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi bei su visa tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą.

Vidaus kontrolės pagrindinis tikslas yra užtikrinti, kad:

- VŠĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro veikla būtų vykdoma įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka, pagal veiklos planus, programas bei procedūras;
- valstybės ir savivaldybės turtas bei įsipareigojimai tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ar neteisėtų veiksmų;
- įstaiga laikytųsi patikimo finansų valdymo principų;
- informacija apie įstaigos finansinę ir kitą veiklą būtų teisinga ir pateikiama teisės aktų nustatyta tvarka.

Vidaus kontrolės aplinką suformuoja įstaigos vadovo valdymo filosofija ir vadovavimo stilius, atsakomybės paskirstymas ir kontrolės procedūrų politika.

VŠĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro vidaus kontrolė sistema sukurta šiais veiklą reglamentuojančiais dokumentais:

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Data	Pavirtinta
1.	VŠĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro įstatai	2008-12-29	Visuotinio dalininkų susirinkimo nutarimu Nr.3
2.	VŠĮ „Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centras“ apskaitos politika	2006-06-01	Įstaigos vadovo įsakymu Nr.20
3.	Vidaus darbo tvarkos taisyklės	2001-11-05 2005-04-04	Direktoriaus įsakymu Nr. PV-11
4.	Įstaigos organizacinė struktūra ir pareigybių sąrašas		
5.	Skyrių nuostatai:		
5.1.	Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus nuostatai	2005-04-04	Direktoriaus įsakymas Nr. PV-11, punktas 1.5
5.2.	Globos skyriaus nuostatai	2003-07-22	Visuotinio dalininkų susirinkimo sprendimu Nr. 07-1
5.3.	Pagalbos namuose skyriaus nuostatai	2003-07-22	Visuotinio dalininkų susirinkimo sprendimu Nr. 07-1
6.	Darbuotojų darbo apmokėjimo nuostatai	2001-11-05 2004-02-24 2005-01-01 2008-01-02	Direktoriaus įsakymu Nr. PV-01

7.	Viešieji pirkimai:		
7.1.	Viešųjų pirkimų tvarka (taisyklės)	2003-03-28 2005-10-03	Direktoriaus įsakymu Nr. PV-32
7.2.	Dėl viešųjų pirkimų darbo organizavimo	2008-02-01	Direktoriaus įsakymas Nr. PV-06
7.3.	Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas	2008-11-10	Direktoriaus įsakymas Nr. PV-48
8.	Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus vidaus tvarkos taisyklės pacientui	2005-04-04	Direktoriaus įsakymas Nr. PV-11, punktas 1.6.
9.	Globos skyriaus gyventojų vidaus tvarkos taisyklės	2007-02-26	Direktoriaus įsakymu Nr. PV-14
10.	Patvirtinti visų darbuotojų pareigybių aprašymai		Direktoriaus įsakymais

6.Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo kontrolė

Įstaiga iš savivaldybės gauna finansavimą iš socialinėms programoms patvirtintų asignavimų. Pagal patvirtintas šių programų finansavimo taisykles vyksta gaunamų lėšų apskaita ir rengiamos ataskaitos programos koordinatoriui – savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui. Analizuojant lėšų planavimo ir panaudojimo kontrolę savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriuje pastebėta:

- savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus darbuotojai yra ne tik savivaldybės finansuojamos programos koordinatoriai, bet ir įgaliojami atstovauti savivaldybę įstaigos visuotiniame dalininkų susirinkime. Nors tai yra savivaldybės kontroliuojama įmonė, įgaliojami dalininko atstovai sprendžia ir linę spręsti tik su savo koordinuojamos programos lėšų panaudojimu susijusius socialinės paramos klausimus. Bendra visos įstaigos veikla nesidomima, nes sporto, medicininės reabilitacijos veiklos priežiūra – ne šio skyriaus funkcijos;
- vertinant programas ir projektus, trūksta bendradarbiavimo su atsakingais Strateginio skyriaus specialistais. Programos vykdymo vidaus kontrolė nėra pakankamai sutvarkyta, vertinimo kriterijai neinformatyvūs, todėl yra rizika, kad projektai kuruojami neatsakingai, nepakankamas strateginis koordinavimas;
- savivaldybės administracijos tarnautojai, turintys kontroliuoti socialinėms programoms skirtų savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimą, jokių rašytinių pastabų, ekonominių bei kitų rodiklių vertinimo analizės prognozių, išvadų ar pasiūlymų savivaldybės tarybai nepateikia;
- **Pažeidžiant Viešųjų įstaigų įstatymo reikalavimus, savivaldybė su VŠĮ Alytaus medicininės rekreacijos ir sporto centru, atsiskaito ne už suteiktų paslaugų kiekį, bet finansuojama įstaigos veikla (savivaldybės kontrolierė tą pažymėjo 2005 m. ir 2008 m. auditų metu);**
- įstaigoje apskaita vykdoma atskirai pagal keturias veiklos kryptis. Pagal savivaldybės finansuojamą veiklos kryptį sąnaudos dar skaidomos pagal pajamų šaltinius: valstybės biudžeto lėšos, savivaldybės biudžeto lėšos ir globotinio asmeninės lėšos (apskaitoje mokėtina sąskaitos suma išdaloma kiekvienam pajamų šaltiniui tenkančiomis dalimis). Tuo beprasmiškai atsunkinama apskaita.

7. Teritorinių ligonių kasų skiriamų lėšų naudojimo kontrolė

VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro medicininės reabilitacijos veikla, palaikomojo gydymo ir slaugos veikla finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo per Vilniaus teritorinę ligonių kasą.

Įstaiga su Vilniaus teritorine ligonių kasa sudaro metinę sutartį, kurioje numatoma planuojama finansuoti metinė suma, paskirstyta ketvirčiais. Mokama Sveikatos apsaugos ministro patvirtintomis bazinėmis kainomis, pagal Sveikatos apsaugos ministerijos ir Valstybinių ligonių kasų nustatytą tvarką. Įstaiga, sutartyje numatytais terminais ir nustatyta forma pateikia ataskaitas apie suteiktų paslaugų kieki, ir sutartyje numatytais terminais, gauna finansavimą, neviršijant ketvirčio limitų. Jeigu įstaiga suteikia daugiau paslaugų, negu numatyta ketvirtinė suma, ji turi galimybę „išsilyginti“ metų eigoje.

2009-05-01 tokių, virš sutartinių uždirbtų, bet dar neapmokėtų paslaugų, įstaiga buvo suteikusi už 59011 litų.

Pastebėjimai:

- Už medicininės reabilitacijos, palaikomojo gydymo ir slaugos veiklą su įstaiga TLK atsiskaito pagal patvirtintas paslaugos kainas ir už suteiktų paslaugų kieki;
- paslaugų kainas ir apmokėjimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija;
- finansavimo sistema, kai mokama pagal patvirtintą kainą už faktiškai suteiktas paslaugas, pranašesnė už finansavimą pagal įstaigos poreikį programos įgyvendinimui, nes skatina lėšų panaudojimo efektyvumą.

Apibendrintos išvados

Faktoriai įtakoję 2008 m. VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centro neigiamą veiklos rezultatą:

Dėl išorinių faktorių padidėję sąnaudos (komunalinių patarnavimų, darbo užmokesčio ir kitų paslaugų)	262 180 Lt.
Negauta pajamų dėl per mažo komercinio įkainio slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugai (52 Lt/lovadieniui)	41 662 Lt.
Negauta pajamų dėl per mažo (nerealus) globos paslaugų įkainio sunkią negalią turintiems globotiniams	49 937 Lt.
Negauta pajamų dėl pacientų stygiaus Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje	34 748 Lt.
Globos skyriaus globotinių dalies pinigų praradimas, perkėlus juos į palaikomojo gydymo ir slaugos skyrių	2 975 Lt.
Negauta pajamų dėl savivaldybės administracijos nurodymais nemokamai suteikiamų sporto salių, baseino, saunos paslaugų	~60 000 Lt.

1. Alytaus miesto savivaldybės tarybos sprendimais patvirtinti

2008-05-02 Nr. T-89 2008-2009 metų

2009-05-28 Nr. T-120 2009-2011 metų

strateginiai veiklos planai sudaryti pažeidžiant 2007-01-25 Alytaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-1 patvirtintos Alytaus miesto savivaldybės strateginio veiklos plano rengimo metodikos reikalavimus. Socialinių programų vertinimo kriterijai neleido vertinti įstaigos sąnaudų, jų nebuvo galima naudoti sprendimų priėmimo procese, t.y. jie nepadėjo valdant, kontroliuojant ir paskirstant savivaldybės biudžeto lėšas.

2. 2009-02-13 savivaldybės tarybos sprendimu Nr.T-34 patvirtintos Programų ir projektų finansavimo ir atsiskaitymo taisyklių 11-17 p. Viešųjų įstaigų finansavimo tvarka ir atsiskaitymas prieštarauja Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo reikalavimams, nes su įstaiga atsiskaitoma ne už suteiktų paslaugų kiekį, bet finansuojama įstaigos veikla.

3. Steigėjas/dalininkas (savivaldybės taryba) nevykdė Lietuvos Respublikos sveikatos įstaigų priežiūros įstatymo 28 straipsnio reikalavimų:

- nenustatė privalomųjų veiklos užduočių (2 p.);
- nenustatė išlaidų, skirtų darbo užmokesčiui ir medikamentams normatyvų (4 p.);
- nenustatė paslaugų kainų apskaičiavimo metodikos.

Savivaldybės kontrolierė

Irena Sedleckaitė

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotojas

Arturas Juškauskas